

เทศนาภาษาใจ ๓

หลวงปู่ปุดดา ถาวโร

ลำดับนี้ตั้งใจน้อมนมัสการคุณพระรัตนตรัยด้วยกายพระนาม วชิระนาม มโนพระนาม โดยตั้งใจเคารพเลื่อมใสพระธรรมเทศนาคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้ามาแสดงเพิ่มพูนปัญญาบารมี ชาวพุทธทั้งหลายได้มาเจริญคุณพระพุทธรูปคุณพระธรรมคุณพระสงฆ์สั่งสมให้ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มีญาณ มีวิชาให้รู้ปริยัติธรรม ปฏิบัติธรรม ปฏิเวธธรรมโดยฉับพลัน ขออำนาจแห่งคุณพระพุทธรูปคุณพระธรรมคุณพระสงฆ์ จูงจิตใจของพี่น้องชาวพุทธให้เข้าสู่ธรรมวินัยของพระผู้มีพระภาคเจ้าให้เห็นความเกิดและความเป็นโทษ ให้เห็นความไม่เกิดไม่ตายเป็นคุณธรรมทั้งหลายให้เห็นว่า ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจนี้เป็นเครื่องอาศัยของให้ศีลรักษาจิตใจไว้อย่าให้หลงอย่าให้ลืมนะ

ธรรมะเป็นอย่างไร ธรรมะก็หนังแผ่นเดียวนะซิ จิตเดียวซิ กิเลสมันมาเป็นเจ้าของอวิชชา ตัณหาอุปาทานมันนึกว่าหนังของมัน เนื้อของมันตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจของมัน ที่ไหนมันมาอาศัยเขาเกิดขงของมันอีก

พัวพันเกิดแก่เจ็บตาย พัวพันในปัจจุบันนี้แหละ ให้พัวพันพัวตายจะได้ทำงานให้พระศาสนา ต้องพัวพัวอย่างธรรมพัวพัวอย่างคนจะขัดคอกคนนะซิ

ไม่มีใครเกิด ไม่มีใครแก่ ไม่มีใครเจ็บ ไม่มีใครตายนั่นแหละเป็นแก่นศาสนา เราเกิดที่ไร เกิดกับผู้หญิงทุกที เราจะไม่ประมาทพวกผู้หญิง ผู้หญิงมาเกาะเกาะเราก็ไม่เอา เพราะแม่เราเป็นผู้หญิง ไอ้พวกผู้ชายมาชวนให้เป็นพวกปลิ้นสดมภ์เราก็ไม่เอา เพราะพ่อเราเป็นผู้ชายมีหนังแผ่นเดียว มีจิตดวงเดียวเท่านั้น ก็หนังแผ่นเดียวมันหุ้มอยู่ทั้งหมดกับทะเล ๕ ช่อง นะวะทะวารัง ทะลุทางตา ๒ หู ๒ จมูก ๒ ปาก ทวารหนัก ทวารเบาอริยาบถของกาย ๒๔ ชั่วโมง ต้องยื่น เดิน นั่ง นอนต้องอาบน้ำ ห่มผ้า ดื่มน้ำอาหาร ถ่ายมูล ถ่ายอุจจาระถ่ายออกมามเมื่อไรนะ ไม่งามหรือ

อาหารทุกอย่างเป็นยาเลี้ยงเขาไป ตา เขาก็ไม่ได้ว่าเป็นของเขา หูก็ไม่ได้ถือเป็นเจ้าของ ลิ้นเขาไม่ได้ยึดถือเป็นลิ้นเขา เขาทำตามธรรมชาติไปอย่างนั้นเองธรรมชาติเขาก็ทำหน้าที่ธรรมชาติของเขาคือ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไปอย่างนั้นเอง อยู่บ้านอย่าติดบ้านนะ อยู่วัดอย่าติดวัดนะ อยู่ถ้ำอย่าติดถ้ำนะ ติดที่ไหนเป็นกิเลสที่นั่น

ถ้าหลุดแล้วไม่มีกิเลสหรือ ให้หยุดชะงักอย่าคิด ภายนอกก็รู้คงค์ ภายในก็รู้คงค์ อยู่วัดก็ ทำได้ อยู่ป่าก็ทำได้ อยู่ในาก็ทำได้ อยู่นอกกายก็ทำได้ คนฉลาดต้องทำอย่างนี้ ที่ใกล้ก็ได้ ที่ไกลก็ได้ศาสนาธรรม คือ อยู่ที่ตาธรรม หูธรรม จมูกธรรม ลิ้นธรรม วาจาธรรม ใจธรรม ศาสนาอยู่ที่กายยาววา หนาคืบ กว้างศอกนี้เอง เห็นเป็นกลางทั่วไปทั้ง ภายในและภายนอก ผู้ปฏิบัติต้องเห็นอย่างนี้เรียกว่าเห็นธรรม

คนที่มันเขียนทำรถยนต์ ทำดีได้สี่มีที่ไหน ทำชั่วได้สี่มีถมไป ไอนั้นนะมันไม่รู้จัก พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์มันเอาข้อวัตรของมันมาเอากิเลสสอวต โอโฮ! พระพุทธเจ้าไม่ได้พูดอย่างนั้นให้พ้นจากทุกข์เกิดแก่เจ็บตายนั้นแหละจึงได้เข้าศาสนาถูก

ไม่มีเชื้อมันจะเกิดได้อย่างไร ข้าวเปลือกมีอยู่มันก็เกิดได้ ข้าวสารมันเกิดได้ไหม ก็ผุพังไปแล้ว กายสังขารก็หยุดงาน ตัวจิตสังขารก็หยุดงาน นามรูปมันหยุดเองนามรูป มันหยุดหมด ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศวิญญูณมันหยุดกันหมด ไม่มีสัตว์เกิด สัตว์ตาย ไม่มีใครดีใครชั่ว

ตัวอวิชชากิเลส อวิชชานี้แหละตัดออกเสียให้มีแต่วิชาอย่างเดียว มันก็ทรงได้ ของมันเอง ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง มันก็เป็นพยานให้อยู่แล้ว ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศธาตุ เขาทำงานกันเองต่างหากเล่า มีแต่ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศธาตุทำงานกันเท่านั้น มีสัตว์ มีคนที่ไหนเล่า

ธรรมะไม่เอาจะแย่งกระดุกกัน จะรบฆ่าฟันกันเพราะกระดุกน่าสังเวช รูปนาม เป็นธรรมเกิดขึ้น ปรากฏแล้วก็ดับลงเป็นธรรม เกิดขึ้นเป็นธรรม ดับลงเป็นธรรม เป็นสังขตธรรมล้วน ๆ ธรรมะล้วน ๆ มีเกิดมีดับ

แก้ที่ตัวเราซิ คนอื่นก็ให้เขาแก้ของเขาเอง เมืองใครเมืองมัน บ้านใครใครอยู่ อยู่ใคร ใครนอน ไม่ก้าวก่ายกันหรือก หน้าเศร้า ๆ เพราะมันไม่อยู่กับที่ไม่อยู่กับหนัง กับจิต ซี้ มันไปอยู่กับอารมณ์ ประเดี้ยวก็ร้องไห้ เดี้ยวก็หัวเราะมันแน่นอนเมื่อไรนะ โลกนะ ชอบใจก็หัวเราะ ไม่ชอบใจก็ ร้องไห้ อวิชชามันบัง ผม ขน เล็บ ฟัน หนังมันบังไว้ซะ

ผู้ใดขยัน ผู้นั้นแหละ เป็นลูกพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ผู้ใดขี้เกียจเป็นลูกของกิเลส ผู้ที่เขาไม่รู้ไม่ถึงไปตามอย่างเขาทำไม

ผีหลอกไม่เป็นหรอก มีแต่กิเลสมันหลอกเรา อวิชชามันหลอก ราคาเผาจิต โมหะเผาจิต โทสะเผาจิต วิปัสสนาเผากิเลสหมดไป มีแต่ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ อากาศธาตุ ทำงานกันเท่านั้น มีคนมีสัตว์ที่ไหนเล่า อวิชชานั้นมันไม่เห็นตัวมันเอง

ความมั่นใจเป็นสมาธิ ความรู้ในกองสังขารเป็นปัญญา ตัดหลงตัวเดียว ตัดได้ทุกอย่างหมดทุกข์ กิเลสพันห้าตัดหาร้อยแปด ถูกวิปัสสนาเผาไปหมดเป็นจี๊เข้าไปหมด ดับหมดมันหยุด โรงงานหมดไม่มีใครปรุง แต่มันปกติหมด ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจมันปกติหมด คนละหน้าที่กันหมดไม่มีใครทำ ไขว้เขวกัน ก็กิเลสนิพพานแล้วใครจะนิพพานละ

ขั้นของกิเลสก็นิพพานไปแล้ว ธาตุของกิเลสก็นิพพานไปแล้ว กิเลสก็ไม่มีในตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ รู้เท่าความเป็นจริง จึงไม่เจ้อด้วยทุกข์ ทุกข์นั้นเกิดขึ้น ให้รู้จักทุกข์ ยืนก็ตาย นั่งก็ตาย เดินก็ตาย นอนก็ตาย มันเหลือแต่ดิน น้ำ ลม ไฟ กายนอกก็ร่างกายนี้ กายในก็ลมหายใจ มันมีบุญมีบาปกับใครละ ไปทำเหตุให้คน ผลก็ออกมาเป็นคนนั้นแหละ รู้อยู่แต่มันรู้ไม่ตาย ไม่ตายก็ไม่เกิดด้วยนั้นแหละ ไอ้ตายก็ตายเขาหมายอย่างนั้นเองแหละ นิพพานหมายตายก่อนตาย

ปรีชาธรรม ปฏิบัติธรรม ปฏิเวธธรรม มีอยู่ที่ปัจจุบันธรรม อย่าเอาอดีตอนาคตมา คำน ตัวเองให้ยุ่งเลย เอาแค่ปัจจุบัน ตายกับไม่ตายขณะเดียวกัน มีจลาทิล्ली สัมมาทิล्ली ขณะจิตเดียวกัน ถูกกับผลก็ขณะจิตเดียวกันแหละ จิตเป็นแผ่นดินรองรับธรรมทั้งสอง

อยู่กับจี๊กับเกี่ยวกับสิ่งปฏิภูลทั้งนั้น มีแต่เป็ยกและทั้งนั้นยังจะอยู่อีกหรือ? แยก กายกับใจชิ แบบสัตว์เดรัจฉาน ไม่มีตัวใดที่จะชอบสภาพที่ตัวมันเป็น ให้ตายอย่างที่สุดที่เขารู้เขาถึงชิ จะ 'ได้รู้' ได้ถึงกับเขาบ้าง กายเดียวจิตเดียว เอโกธัมโมไปไหนก็มีแต่ธรรมะ หายใจออกก็มีแต่ธรรมะ หายใจเข้าก็มีแต่ธรรมะจนเข้าถึงธรรมะระว่างคนดีแตก เพราะกิเลสความหลง หลงจนลืมนิดี เอ้อ! ไม่ให้อภัยไม่ใช่ลูก พระพุทธเจ้าชิ พระพุทธเจ้าให้อภัยสัตว์เก่ง ลูกพระพุทธเจ้าเกิดด้วยศีล เกิดด้วยสมาธิ เกิดด้วยปัญญา เกิดแล้วไม่ต้องตายเป็นทุกข์ ตายแล้วก็ไม่แล้วต้องเกิดเป็นทุกข์ ขอทุกข์อันนี้อย่าได้มีติดตาม อย่าได้ตามมาในตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ขอให้พ้นไป สุขเพราะไม่เบียดเบียน สุขเพราะปราศจากราคะก้าวกำยข้ามกามเสียได้ สุขอย่างยอดคือ การนำความถือตัวออกเสีย

ยาเรือไว้ ใช้ยาข้าวเหนียว ข้าวเจ้ายาไว้ก่อน เรือมันรั่วก็ต้องยาเอาไว้ไว้ก่อน ใช้เสร็จแล้วทิ้งเลย ทุกอย่างมันรู้มันเห็น แต่มันไม่ยึดมันถือมัน เพราะขั้น ๕ มันหมดแล้ว

มันเหลือแค่ธาตุ ๔ เท่านั้นเอง ชั้น ๕ มีอยู่ แต่ไม่มีสัตว์มีคนมาอาศัย ไม่มีสมมติบัญญัติ เข้าอาศัยได้ มีแต่ปฏิกิริยา เกิด ดับ สัตว์ไม่มี คนไม่มี นิโรธนิพานังระกะหมค อวิชชาดับ ก็หยุดงานหมดซี ตัดตั้งแต่กามาสวะ ภวาสวะ ทิฐาสวะ อวิชชาสวะ ดับให้เรียบหมด มัน ดับ ดับไม่เหลือ สังโยชนก็ที่เหลือ อนุสัยก็ที่เหลือต้องดับให้หมด รูปนามของเราเป็น ของสมมุติ

เมื่อเห็นตามความเป็นจริง รูปนามของเราเป็นอยู่อย่างไรก็เป็นอย่างนั้น ยกตัวอย่างธาตุ ๔ มีอยู่ที่ธาตุ ๔ ชั้น ๕ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไม่ได้สูญไปไหน ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรคมีอยู่ที่เรา ดินฟ้าอากาศภายในภายนอก ก็มีอยู่ตามเดิมตามสัตว์ตาม บุคคลเสมอกัน รู้แจ้งอย่างนี้เรียกว่า วิปัสสนาญาณ เราจะลืมไม่ได้ จะหลงไม่ได้ ถ้าเรา ลืมเมื่อไร หลงเมื่อไร โลกมุลก็เข้ามาปนกายสังขาร วจิตสังขาร จิตสังขาร เข้ามาปนตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ให้เราร้อนด้วยโลกมุล โทสมุล โมหมุล แล้วมันก็จ่ายไปทางกายกรรม วจิกรรม จ่ายมาทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เกิดดับเป็นหน้าที่ ตาก็เกิดดับ หูก็เกิดดับ รูป เสียง กลิ่น รส โสภณัฐพะก็เกิดดับ ลมหายใจก็เกิดดับ วิตกวิจารณ์ก็เกิดดับ ตัวเวทนา สัญญาที่เกิดดับ ไม่เกิดไม่ดับคือ... ทำพ้นจากกายสังขาร วจิตสังขาร จิตสังขารที่มีอยู่ ไม่ใช่ นามชั้น คือ ตัวไม่เกิดไม่ดับ ตัวเกิดดับจึงไม่มีสัตว์ ไม่มีคนเข้าไปปน อวิชชาหมดแล้ว จากจิตจากกาย สมุทัยหมดจากกายหมดจากจิตด้วย นิโรธก็มีที่กายที่จิตด้วย สักกายนิโรธ จิตนิโรธมีคู่กัน

เชื่อกิเลสก็เป็นทุกข์นะซี จิตของเราก็เป็นทุกข์ซี กายของเราก็เป็นทุกข์ซี ก็มัน เป็นทุกข์จะไปเกิดมันทำไม ไปตายมันทำไม เกิดไม่ใช่เรา ตายไม่ใช่เรา เราอยู่กับศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ก็เป็นอรหันต์ไปได้ทั้งนั้น ศีลนี้แหละ มันพาให้รู้ริยมรรค ๔ อริยผล ๔ ให้จิตไปอยู่กับศีล อยู่กับสมาธิ อยู่กับปัญญา อยู่กับธรรมะ มันก็ไม่มีใครเกิด ไม่มีใคร ตายนะซี พ้นเกิด พ้นตาย มีสุขก็เพราะศีล มีโภคสมบัติก็เพราะศีล ถึงนิพพานสมบัติก็ เพราะศีล ไม่เชื่อศีลแล้วไปเชื่อใครละ ไปเชื่อคนเกิดคนตายรี! ก็โง่ซี ฉลาดก็เชื่อศีลซี ไม่มีใครช่วยเราละ ไม่มีใครช่วยให้เราพ้นเกิดพ้นตายได้นะ ถ้าไม่พ้นเกิดพ้นตายก็ต้องทุกข์ อยู่อย่างนี้แหละ

กรรมวิบากกวนเวียนอยู่นี้แหละจะเอาหรือ? ถ้าใจยังมีทุกข์อยู่ ไม่ใช่ธรรม ใจไม่ทุกข์เป็นธรรมที่ไม่แปรผัน สมบัติที่แท้จริงต้องอยู่ในทุกอิริยาบถ นั่ง นอน ยืน กินอาหาร ถ่ายมูล ถ่ายอุจจาระ ทุกลมหายใจเข้าออกและเป็นอารมณ์ในปัจจุบัน

มนุษย์ธรรม เทวธรรม พรหมธรรม นิพพานธรรม อยู่ที่เรานำขึ้นมาเอง ใครก็ตามทำให้ไม่ได้หรือรู้จักทุกข์แล้วปล่อยทุกข์ซะ อยากรู้ทุกข์ก็อยู่กับธรรมะ อยากรู้ทุกข์ก็ไปอยู่กับสัตว์โลก เกิดมาทำไมให้ต้องวนเวียน หนีซิ! หนีเกิดไม่ต้องมาเกิด เกิดก็เป็นทุกข์ แก่ก็ทุกข์ ตายก็ทุกข์

ให้เคารพศรัทธามั่นในโลกุตตรธรรม อย่านำประมาทนิ่งนอนใจ อย่านำดีทิ้งเด็ดขาด อย่านำวัฏฏะทุกข์อวิชชาอยู่เลย เราถูกคาดโทษไว้แล้ว คือ โทษแก่ เจ็บ ตาย จริบแก้ไขตัวเองเสียให้จงได้

เกิดที่ไหนเป็นชายทุกที เกิดที่ไหนมาเกิดกับผู้หญิงทุกที เราจึงได้รู้ว่ามีมนุษย์เป็นอย่างนี้ เกิดมา ๕๐ ปีแล้ว ไม่เห็นมีนางงามมีแต่นางขี้ พระเอกนางเอกไม่มีหรือ มีแต่พระเอกขี้ นางเอกขี้ ขี้เต็มตัว เต็มหู เต็มตา จะไปเอานางเอกที่ไหน เลือกอเองแต่ธรรมะซิ

พระพุทธเจ้าอยู่ที่ไหน พระพุทธเจ้าอยู่ที่ไม่เกิด ไม่ตาย คนเทศน์นี้เทศน์ คนฟังก็เทศน์ มันไม่ได้ฟังเป็นนิโรธนิ! ต้องเอาพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณแขวนที่ใจ ไม่ใช่มาห้อยคออย่างเดียวคิดจะไปรู้ไปทำไม อนาคตจะไปรู้ทำไม รู้ปัจจุบันซิ! จึงจะตัดกิเลสและหมดทุกข์ได้ มโนกรรมมันละเอียดกว่ากายกรรม มโนกรรมมันรับได้หมดทั้งโลกีย์และโลกุตตรธรรม กายกรรมของท่านเป็นคุณธรรม วชิกรรมของท่านก็เป็นคุณธรรม มโนกรรมก็เป็นคุณธรรม

เมื่อทำได้แล้วการเสื่อมไม่มี เมื่อน้อมศีล สมบัติ ปัญญาใส่ใจแล้ว ใจที่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ก็ไม่มีในที่นั้น ความตายไม่มี มีแต่ดิน น้ำ ลม ไฟ เกิดดับ ไม่มีกิเลส ไม่มีทุกข์ ไม่มีโศก มองเราก็ไม่มี มองเขาก็ไม่มี ผู้ค้านก็ไม่ผิด ผู้แปลก็ไม่ผิด ผิดแต่ผู้ไม่รู้ทุกข์เกิดกับจิตนั่นเอง สมุทัยเกิดกับจิตนั่นเอง นิโรธสังเกิดกับจิตนั่นเอง

นิพพานสมบัติเหนือนาม เหนือรูปตายที่ไหนเป็นทุกข์ที่นั่น เมื่อไม่เกิดที่ไหนก็ดับทุกข์ที่นั่น เมื่อไม่ตายที่ไหนก็ดับทุกข์ที่นั่น ให้พ้นจากความเกิดความตายโดยเข้าสู่ธรรมะโลกุตตรธรรมให้เข้าสู่พระนิพพานสมบัติโดยสวัสดิ์

ศาสนาเกิดอยู่กับจิตนั่นเอง จิตหลงเมื่อไรมันก็เป็นอบายมุขบ้างอบายภูมิบ้าง

ร่างกายของเรานี้เป็นตัวทุกข์ เพราะจิตเข้าไปยึดมั่น หมดตัณหาทั้งหมดอยากชื
หมดอยากก็หมด ตัณหาชื บวชยังกลัวอยู่ที่กิเลสชื มันบวชกับกิเลส ไม่ใช่บวชกับธรรมะ
เราจะเรียนหาเงินหาทอง เขาไม่เรียนหานิพพาน ผู้บอกก็บอกไปนิพพาน ผู้เรียนไปเรียน
หาเงินหาทอง หายใจเข้าเป็นเงินเป็นทอง หายใจออกเป็นเงินเป็นทอง ให้นิพพานสมบัติ
ดีกว่า ให้แล้วเขาไม่เอาที่ตามใจชื

ขัดคอเราไม่เป็นไร อย่าไปขัดคอเขา ปฏิบัติอยู่กับธรรมะ สวดมนต์ก็ธรรมะ ทำ
วัตรเข้าก็ธรรมะ ทำวัตรเย็นก็ธรรมะ หายใจเข้าเป็นธรรมะ หายใจออกเป็นธรรมะ อยู่กับ
ธรรมะชื จะไปอยู่กับคนได้ยัง ใจละ อยู่กับคนมันก็เถียงนะชื! อยู่กับธรรมะจะไปจีก็ไม
ลือธรรมะ จะไปเยียวก็ไม่ลือธรรมะ ไปบิณฑบาตก็ไม่ลือธรรมะ นี่แหละธรรมสมบัติมัน
เป็นอย่างนี้

ธรรมเหตุให้เป็นธรรม ผลก็เป็นธรรม ไล่ไปไล่มาหมดอาสวะแล้ว ก้อนนี้ก็เป็น
ก้อนธรรม เรามาวัดบ่อย ๆ ก็สงบบ่อย ๆ สงบกาย สงบจิต เรามาวัดเพื่อให้รู้ธรรม ไม่เกิด
ไม่ตาย เราก็เข้าหาความไม่เกิด ไม่ตาย จิตไม่เศร้าหมอง จิตไม่เศร้าหมอง เพราะเราไม่เอา
อกุศลมาใช้ คนเดินอ้อมไม่ถึงจิตด้วยคิดว่าตถุเป็นสำคัญ ผู้ใดเจริญได้ทั้งวันทั้งคืนทุกกลม
หายใจเข้าออก แล้วจะพ้นจากความเกิดตายด้วยความสวัสดี

เราเรียนมาก่อน อดีตนั้นละ เราบวชมาตั้งแต่วันแรกนั้นแน่ มันอยู่แค่มนุษยธรรม
เทวธรรม พรหมธรรม กรรมฐานก็เรียน วิปัสสนาก็เรียน โลกุตระธรรมนะตกค้างกัน
ตั้งแต่ปฐมสังคายนาแล้ว อย่าตกค้าง ไปอีกนะ ตกค้าง ไปอีกเป็นทุกข์อีก เกิดอีกเป็นทุกข์
อีกนะ ก็เราเจริญมนุษยธรรม เทวธรรม พรหมธรรม มาตั้งอเนกชาติแล้ว ที่นี้มันไม่หลุด
ออกไปเสียนี้ คราวนี้จะเข้าโลกุตระ มันก็ว่างเทกระจาดหมดเท่านั้น ถ้าอยู่กับคนก็ผีเข้าผี
ออกไปเรื่อย จะขบยัง ใจไหวละ ก็ยังไม่มาจะขบยัง ใจ ขนได้แต่คนมาต่างหากละ

คันพระไตรปิฎกคันยาก จิตกับอวิชา มันอยู่ด้วยกัน คันที่ตัวนี้ดีกว่า เห็นอวิชา
เห็นจิตแล้วก็ง่าย ร่างกายเขาหมดไปเพราะหมดอายุ มันหมดไปทุก ๆ ขณะจิตเกิดเดี่ยว
นั้น แก่เดี๋ยวนั้น จิตมันพ้นในปัจจุบัน พ้นเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วย แก่ทางจิตแก่ได้ แก่ไม่ให้
เกิด แก่ เจ็บ ตาย แก่ข้างนอก แก่ไม่ไหวหรอก อดีตผ่านมาแล้วเราไม่รู้ไม่ได้ เพราะไม่มีวิชา
ไปรู้ไปเห็น เรียนรูป รส กลิ่น เสียง เรียนทุกวันก็ไม่หายหลงมันเลยธรรมไปหมด

ภูเขามันจมน้ำอยู่ เมื่อน้ำแห้งภูเขาก็ผุดขึ้น เวียนไปเวียนมาอยู่อย่างนั้นเอง
นอกจากไปพบพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพระพุทธเจ้า พระสาวก นั้นแหละจึงจะตรัสรู้ พ้นเกิด
พ้นตาย ให้เห็นโทษของกามราคะกำหนด รูปภายในกำหนด รูปภายนอกกำหนด ดับรา
คอนุสัยสังโยชน์ อนุสัยที่ดับลง กุศลธรรมดาของธรรมะมีแต่เกิด-ดับ เรียนเท่าไรก็ลงที่กฎ
นี้แหละ

เออ! สัตวะมันตายได้ แต่ธรรมะมันไม่ตาย นิโรธไม่มีตาย นิพพานไม่มีตาย ไม่มี
เกิด อย่าได้เกิด อย่าได้ตายกัน ให้พ้นจากธรรมเกิดธรรมตายเสีย ให้พ้นจากกรรมกรรมคำ
กรรมขาวเสีย กรรมไม่คำกรรมไม่ขาวนี้ เป็นกรรมไม่เกิดกรรมไม่ตาย ขอให้เจริญใน
โลกุตระธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้าโดยสวัสดี

เพราะท่านสงบตัวของท่านพ้นจากทุกข์เสียก่อน จึงมีประโยชน์โดยไม่มี
ประมาณ แม้สาวกทั้งหลายก็สงบตัวเสียก่อนทั้งนั้นจึงแผ่ศาสนา ได้ไพศาลมากกว่าเมื่อด
ดินเมื่อดทรายในมหาสมุทร พระคุณของพระอรหันต์ไม่มีประมาณ ผู้ปฏิบัติควรทำกาย
วาจา ใจ ตามแบบอย่างของพระอริยเจ้า อย่าให้หย่อนความเพียรตั้งใจทำ อย่าให้ทอดอ
ยต่อความเพียรจึงได้รับผล

เมื่อผู้ปฏิบัติจะพ้นได้ต้องสำรวมตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจของตน อย่าให้ยินดียินร้าย
และมันคงในศีล ๕ และกรรมบถ ๑๐ เมื่อเจตนาละเว้นกายกรรม วาจกรรม มโนกรรม
บริสุทธ์ทั้ง ๓ ไม่ทำบาปในที่ลับและที่แจ้ง เจตนาทำบาปไม่มีจึงพ้นจากอบายภูมิ

อย่าไปหลงว่ากายสังขารเป็นตัวเป็นตน เป็นธรรมะต่างหาก วิสัขการเป็นตัวเป็น
ตนไม่ได้ เป็นธรรมะอยู่ประจำชีวิตนี้เอง ความไม่เกิดไม่ตายก็มีอยู่ในธรรมะนั้นเอง อยู่
กับสัตว์โลกมันก็เกิดตายซิ เกิด แก่ เจ็บ ตาย อยู่กับสัตว์โลก อยู่กับธรรมะไม่เกิด ไม่ตาย
เท่านั้นแหละ ชันซ์เปล่า มันว่างจากกิเลส มันหมดอนุสัย หมดสังโยชน์ มันไม่มีตัวไม่มีตน
เพราะสักกายทิฏฐิไม่มี

ตัวนิโรธมันเหนือรูปเหนือนาม เป็นรูปเป็นนามเมื่อไรเล่า ถึงตรงนี้พรหมจรรย์ก็
ไม่มี โลกุตระธรรมมันอยู่จิตเดียว จิตนี้ละมันรับธรรมะ นอกจากกายกับจิตเดียว จะไปรับ
ที่ไหนละ เลิกกรรมคำประพฤติกกรรมขาว ปฏิบัติประพฤตีสัมมาทิฐิ สัมมาอาชีวะไปได้
ทุกวัน

ให้เจริญธรรมให้มากทำทุกกลมหายใจ จิตวิญญาณไม่มีวันสูญสิ้นเสื่อมสลาย ที่แปรเปลี่ยนคือ แต่เฉพาะธาตุ ๔ แต่จิตวิญญาณที่ธาตุรู้ไม่มีวันตาย อดีตไม่รู้ ฐปัจจุบันนี้ ธรรมะรู้ปัจจุบันนี้ อดีตเราไม่รู้นี้ปุ่กับยาพระพุทเจ้าชื้ออะไร ? โอ้โห! ใครจะไปจำได้ ผู้ถามจำเอาเองซิ ผู้ตอบจำไม่ได้หรอก

ทำงานโดยไม่มีเจ้าของทำงานโดยเป็นนิโรชธรรม นิพพานธรรม กิเลสมันเหน้อย ธรรมะไม่เหน้อยปฏิบัติก็ศีลศีล ๕ เป็นอย่างไรละ ยิงชีวิตศีล ๕ สมุทเทศิ ไม่ต้องสมาทานศีล ๕ โลกุตระแหละเป็นสมุทเทศทุกองค์ ถ้าท่านไม่มีธรรมะอยู่ ท่านก็ วุ่นวายซิ ถ้าไม่มีธรรมะก็ร้อนใจซิ เดี่ยวจิตต่อวิชา ตัณหา อุปาทาน กิเลส กรรมวิบาก เขาจะทุกข์ยังงีละ ทิงเหตุมันเสียแล้วกัน ดับแต่เหตุมันซิ ธรรมะจะเหน้อยอย่างไร ๓ วัน ๗ วัน อยู่ในป่าไม่ได้พูดกับใคร ไม่ได้หลับ ไม่ได้นอนก็ยังไม่เหน้อย ธรรมะไม่เหน้อย ฐอยู่ตรงไม่ติดนั่นแหละ

ไม่มีไฟราคะ โทสะ โมหะจะมาเผาแล้ว เขาติดไม่ได้แล้ว ในรูปของตัวก็ไม่มี ราคะความกำหนัดก็ไม่มี ผลของการกระทำเกิดขึ้นอย่างนี้ จึงได้มั่นใจ ธรรมไม่มีกาล ไม่มีสมัย ไม่ให้คลายความเพียร

ขันธ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เป็นทุกขัง อนิจจัง อนัตตา เห็นเป็น ไตรลักษณ์กัมมัฏฐานทั้งหลายกำจัดกิเลสได้ทุกประเภท กำจัด ราคจริต โทสจริต โมห ทุจริต วิทกจริต สรัทธาจริต พุทธจริต ของตนได้ทั้ง ๖ จริต ผู้ปฏิบัติต้องเห็นอย่างนี้ อริ ยผล ๔ มีเจ้าของอยู่มันไม่ไปหรอก

ต้องหมดเจ้าของ หมดตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ หมดเจ้าของรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ เรียนแล้วไม่แล้ว หลง ๆ ลืม ถ้าหากมาปัจจุบันนี้แหละไม่หลง ธรรมะปัจจุบัน พุทธศาสนามีจริง ธรรมศาสนามีจริง ความเกิด แก่ เจ็บ ตายของสัตว์โลก มีจริง ความไม่เกิด ไม่ตายของพุทธศาสนามีจริง อริยมรรคมีจริง อริยผลมีจริง นิโรช ธรรมมีจริง นิพพานมีจริง นี้ให้รู้แจ้งเห็นจริง รู้ไว้เห็นไว้ใช่ว่าใส่บาแบกหาม เมื่อไหร่เรา จะเชื่อหรือไม่เชื่อให้รู้ให้เห็นเสียก่อน เราอย่าเพิ่งปฏิเสธทีเดียว

จงจิตใจให้เข้าสู่มรรค ผล นิพพาน ให้เข้าสู่ในความไม่เกิดไม่ตาย อย่าได้มาเวียน เกิดในกามภพ รูปภพ อรูปภพเกิดที่ไหนเป็นทุกข์ที่นั่น ต้องรู้ว่าทุกข์แต่ไม่ยึดถือ รู้ว่าสุข แต่ไม่ยึดถือ บาปไม่มี บุญได้มาก ทำบุญไม่มีบาป มีแต่บุญอย่างเดียว ธรรมะนั้นไม่มีเกิด

ไม่มีแก่ ไม่มีตายอยู่แล้ว เหนือนามเหนือรูปก็พ้นเกิดดับเสริมสวดยกายเท่าไรก็ไม่หาย มัน
ชุ่มและอยู่กับผม ขน เล็บ ฟัน หนังมันไปแล้วไม่มาหрок ฟันมันนิพพานหนีจากแล้วไม่
มาแล้ว มาด้วยกันมันหนีไปก่อนแล้ว น้ำ ดิน ไฟ ลม อากาศเป็นรูปใหญ่ ฟัน ก็อาศัยรูป
ใหญ่ที่แหละ แต่มันไปก่อนเสียแล้ว ส่วนเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ต้องอยู่กับกาย
วิญญาณ จิตวิญญาณ มโนวิญญาณทำงานร่วมกันอยู่ จิตนี้มันไม่มีเนื้อไม่มีหนังมัน
นามธรรมล้วน ตามองไม่เห็นยังเทศน์ตลอด ตาไม่เห็นก็ธรรมมันเห็นชิ ตาในมันเห็นจิต
เห็นพระธรรม คนนอนหลับไม่ยึดถือ พอตื่นขึ้นเท่านั้นแหละนั่นก็ของเรา นี่ก็ของเรา

มากับกุศล อยู่กับกุศล ก็ไปกับกุศล เรียกว่า ไปโลกีย์ ฟันทางกุศลธรรมและอกุศ
กรรมไปโลกุตระทุกข์ เพราะเกิดดับมันมีอยู่แล้ว เอราระคะ โลภะ โทสะ โมหะมาเพิ่มยิ่ง
ทุกข์ใหญ่

พระกรรมฐานอย่าเลือกจะกินแล้ง กินแห้ง กินหวาน กินขาว มันเป็นอาหาร
ทั้งนั้น ข้าวเจ้าจะไปเลือกทำไม ข้าวเหนียวจะไปเลือกทำไม กินข้าวสุกต่างหาก อย่ากิน
ข้าวดิบ เดี่ยวกินเจ เดี่ยวกินเนื้อ เดี่ยวกินอย่าง โน้น กินอย่างนี้ นั่นกินตามภาษาสมมุติ กิน
อาหารตามมีตามได้ ไม่ใช่กินผัก กินเนื้อ กินอาหาร

เมาก็เลสอยู่ทุกวันแล้ว ยังไปเมาสุราอีก คนเกิดก็ไม่เอาไป คนตายก็ไม่เอาไป
กระดูกก็ไม่เอาไป หนังก็ไม่เอาไป คินให้โลกหมด ฟังธรรมะไม่ใช่ฟังเทฟังทิ้ง ฟังแล้ว
เอาไปทำ ฟังเท่านั้นไม่รู้เรื่องชิ ฟังธรรมต้องทำไปด้วยชิ มีคอไปให้เขาขัด เขาก็ขัดคอได้
นะชิ ฟูไม่มีหัว ฟูมันปวดหัวหรือเปล่านะ? ฟูไม่มีขา ฟูมันปวดขาหรือเปล่าละ? ให้อภัย
ไม่ก่อเวรแก่สัตว์ทั้งภายนอกและภายใน เท่ากับให้ชีวิตเป็นธรรมทาน

หลวงปู่จะไปไหนอีกครับ ? ไปตามธรรมะเดินตามธรรมะ ยืนอยู่ที่ธรรมะ นั่งอยู่
ก็ธรรมะ นอนอยู่ที่ธรรมะ ไปก็ธรรมะ มากี่ธรรมะ จะไปทุกข์อะไร อยู่กับธรรมะชิไม่
ทุกข์ ธรรมะไม่มีสัตว์ ไม่มีคน อยู่กับคนก็ทุกข์นะชิ อยู่หลายคนก็ทะเลาะกัน อยู่คนเดียว
ก็ทะเลาะกับตัวเอง ทะเลาะกับมิฉชาติปฏิ อยู่กับธรรมะไม่ทะเลาะกับใคร

มนุษย์โลกเขาเป็นอย่างนั้นแหละ เขาเป็นธรรมดาของเขา ดีเขาก็ไม่ได้ ชมเขาก็
ไม่ได้ เราอย่าไปตามเขาก็แล้วกัน เขาจะเอาอย่างนั้นนี่ จะเอาทางกิเลสกำม วัตถุกำ
อะไรมากระทบตา กิเลสไม่เกิดก็ใช้ได้แล้ว เข้าสายกลางแล้ว อะไรกระทบหู จมูก ลิ้น
กาย ใจก็ไม่ติดต่อกัน ส่วนเปรี้ยว หวาน มัน เค็มก็ตามเดิมนั้นแหละ

คนมีมาแต่ภายนอก ไม่ค่อยเอาใจใส่ธรรมทาน อภัยทาน ไม่เห็นหน้าตาของจิต
ก็ลำบาก เลือกเอาซิ ! จะอยู่มนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติหรือนิพพานสมบัติ คนเรายึดถือ
แม้กระทั่งของเสียที่ถ่ายออกมาว่าเป็นของตัวเอง นั่นแหละความหลงเหมือนข้าวเปลือกพอ
ตกดินแล้วถึงอก พอตกดินแล้วถึงอก... ข้าวเก่าหมดไป ข้าวใหม่เข้ามา มันไม่หมดสักที
มันก็วนอยู่กับเกิดตายนั่นแหละ

ทุกข์มันก็อยู่ที่นี้แหละ รักษาตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจให้หมดทุกข์ทั้งอดีต ปัจจุบัน
และอนาคตก็จะได้ธรรมะโลกุตระพ้นจากธรรมะ โลภี อภัยคิดหน้า หลัง ซ้าย ขวา เดิน
ธรรมะต้องสายกลางเดินให้พอดี พอดีของกาย พอดีของจิตต้องเดินกลาง อย่าให้ถึง อย่า
ให้หย่อน ไม่มีข้างหน้า ข้างหลัง ต้องมีขณิมาของตัวก่อนต้องสอบตัวเองก่อนไม่มีชีวิต
ของสัตว์ทั้งหลาย มีแต่ชีวิตของธรรมมีแต่ธรรมเป็นเองซิ บริกรรมไม่มีแล้ว

มีผู้ถามหลวงปู่ว่าวัตถุมงคลและของต่าง ๆ ที่หลวงปู่แจก เก็บไว้นาน ๆ ไปของ
จะเสื่อมไหม? หลวงปู่ว่า ของไม่เสื่อมหรือนอกจากเราจะเสื่อมศรัทธาจากตัวเอง โรค
กายนั้นมันรักษาไม่หายหรือโรคจิตรักษาได้ หมอดอาสวะก็หมดโรค เราจะมาเกิดดับอยู่
ทำไม? มันไม่เที่ยง เกิดก็ไม่เที่ยง ตายก็ไม่เที่ยง เราจะมาเกิด เราจะมาตายทำไม คิดเกิด
คิดตายนั่นเอง นี่ก็เกิดของเรา ตายของเรา เกิดของเราตายของเราก็คิดแต่อยู่นั่น

เวลาเข้าพรรษา อุปัชฌาย์ก็บอกแล้วนะ ชาติ รูปะ ระชะตา ยินดีไม่ได้นะ ยินร้าย
ไม่ได้นะ โลภีก็เป็นเจ้าของ โลภีก็ติดอยู่โลภี ตัวนั้นแหละตัวสำคัญ คือ รูปเงินรูปทอง
นั่นแหละ ! ถ้าคิดรูปเงินรูปทองก็ติดรูปเรา นามเราก็ติดรูปอื่นนามอื่นลามปามไปหมด
คิดเส้นหญ้าเส้นเดียวก็ติดได้ คิดผมเส้นเดียวก็ติดได้ คิดขนเส้นเดียวก็ติดได้ ตัวกิเลสดับ
ไม่มีหรือก ไม่มีชื่อหรือก สังกโยชน์ดับไม่มีชื่อจะต้องมาพินภาษาถิ่นใหม่ภายในมันดับ
หมด ดับหมดไม่ให้เหลือ ก็ตานี้มันสัมผัสรูป มันไม่เหมือนเก่าแล้ว สัมผัสกับวินัยนี้มัน
ไม่เหมือนเก่าแล้ว มันหยุดกันภายนอก ๖ ภายใน ๖ มันไม่รวมกัน จิตใจไม่ซึมกับความ
เย็นความร้อน ความหนาวของดับไตใส่ฟุง อวิชาดับแล้วไม่มี ญาณวิชามีแล้วไม่หาย
ธรรมก็หนึ่งแผ่นเดียวนะซิ จิตก็จิตเดียวซิ นิพพานไม่สูญ แต่อาสวะสูญได้

อ้อ! มันไปทางนี้เอง ไปทางกายนิโรชจิตนิโรช ไม่ต้องเกี่ยวข้างหน้าข้างหลัง
ปัจจุบันก็ไม่เกี่ยว หนึ่งแผ่นเดี๋ยวนี้อันไม่มีเจ้าของ นามรูปไม่มีเจ้าของใช้ได้แล้ว เข้าทาง
แล้วรูปฌานเป็นเจ้าของไม่ได้ อรูปฌานก็เป็นเจ้าของไม่ได้ หนึ่งแผ่นเดี๋ยวมันรักษาง่าย

อยู่ในห้องก็มีเท่านั้นแหละ ออกจากห้องมาแล้วก็มีเท่านั้นแหละ หมดไป ๑๐๐ ชั่วโมง ๑๐๐ วัน ก็มีหนังแผ่นเดียวเท่านั้นแหละ ตื่นขึ้นมาก็มีหนังแผ่นเดียว จะดับไปก็หนังแผ่นเดียว จะมาเกิดอีกก็มีแค่หนังแผ่นเดียวเท่านั้น ยังไม่เชื่อกัน ไม่เชื่อธรรมะก็ตามใจชิว อยากดูหนังก็ให้ดูหนังเรามีให้ดูตลอดเวลา ดูตามนี้ธรรมะดีขึ้น หนังมันก็คิดลง จะไปติดอะไรกับหนัง จะไปเสียดายอะไรกับหนัง แค่วรรณห่อขนมปังเท่านั้นเอง คนรู้นะ เขาทิ้งกระดาษห่อขนมปังทั้งนั้น พระพุทธเจ้าพระธรรมพระสงฆ์ท่านรู้อย่างนี้ ท่านไม่หลงไม่ลืม แล้วเราจะอวดดีไปหลงไปลืมทำไม ไม่มีใครเป็นเจ้าของวินัยปิฎก สุตตันตปิฎก อภิธรรมปิฎก เข้าไปยึดเข้า มันก็เป็นอุปาทานชั้นขั้นขึ้นมา มันหยุดหมด ภายนอกก็หยุด ภายในก็หยุด ภายนอก ๖ ภายใน ๖ มันเงียบหมด เหลือแต่ซากเปล่า ๆ ยกตัวอย่างอดีตที่เราเคยผ่านมาแล้ว ที่เราถูกมา ที่เราจมอยู่ในครรภ์พระมารดา จมมูตรจมคูดอยู่ตั้ง ๑๐ เดือน ไม่เห็นแสงพระอาทิตย์พระจันทร์ ทนทุกขเวทนาอย่างแสนสาหัสทั้งกลางวันกลางคืน เมื่อมารดาขึ้น เดิน นั่ง นอน เวลารับประทานอาหาร ถูกเผ็ด เค็ม ร้อน มีความเกิดดับอยู่บนบิณฑบาตไม่ถ่วง

เมื่อนอนอยู่ในครรภ์ เมื่อคลอดออกมาแล้ว เสวยวิบากอยู่เนื่องนิคัย พร้อมไปด้วย รากะ โทสะ โมหะ เต็มไปด้วยอกุศลทางกาย วาจา ใจทุจริต และจิตเศร้าหมองพร้อมไปด้วยอบายภูมิจึง ๔ คือ นรก เปรต อสุรกาย เสร็จจกาน นี่เป็นผลของทุกข์กล่าวแต่เพียงเล็กน้อย จิตใจเราไม่มีธรรมะ ไม่มีมนุษยธรรม เทวธรรม พรหมธรรม โลกุตระธรรม จิตใจก็ร้อนชิ ร้อนแล้วก็แสดงนายนความร้อนออกทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มันไม่มีศีล จึงมาวัดไม่ได้ ห่วงกิน ห่วงชี่ รากะมันเผาจิตใจและก็เผามาทางตา หู

ศีล ๕ ก็เข้าโลกุตระได้ ศีล ๘ ก็เข้าโลกุตระได้ ศีล ๑๐ เป็นฌรอรหนต์ได้ มันถึงได้ทั้งหมดแหละ โจนผมก็ได้ ไม่โจนผมก็ได้ มันไม่ได้อยู่ที่ผมนั่นหรอก มันอยู่ที่จิต ยารักษาโรคทางตา ธรรมะรักษาโรคทางจิต พันเกิดพันตายได้ บวชแล้วสึกทำไม สึกไปก็ตาย บวชอยู่ที่ตาย ให้มันตายแต่สังขารชิ จิตใจไม่ตาย ศีล สมาธิ ปัญญาไม่ตาย ธรรมะไม่แพ้ กิเลสแพ้ ให้มีแต่ธรรมพันเกิดตาย ตามีศีล หูมีศีล จมูกมีศีล

สัตว์โลกยังข้องความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย ก็เป็นตัวตนตายก็ว่า ตัวตน อย่างนั้นจึงได้เป็นทุกข์ เวลานั้นไม่มีภาษาอะไร ปรัชญาไม่เกี่ยวข้างนอก ปฏิบัติไม่

เกี่ยวข้างนอก ปฏิเวธไม่เกี่ยวข้างนอก ไม่ได้เกี่ยวปฏิภาณใด มันต้องเกิดกับจิตเท่านั้น ดับทั้ง
ปริยัตินอก ปริยัตินในดับหมด

ยุ่งก็ไม่มีผู้รับรอง กัดก็กัด ไปชั กัดแผ่นดิน กัดดิน น้ำ ลม ไฟ...กัด ไปชั กัด
มหาภูตรูป ๔ อรูปาทานรูป ๒๔ กิเลสหมดแล้วมันไม่มีเจ้าของ เจ้าของตา หู จมูก ลิ้น กาย
ใจ ก็ไม่มี เจ้าของผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ไม่มี พ้นจากเครื่องเสรำหมอง คือ กิเลสทั้ง
ปวงสังขมาความประพฤติดตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ละทุจริตทั้ง ๓ ต้องทำให้ได้
เสียก่อน ให้เป็นแบบอย่างของคนภายหลัง ไม่ว่าจะทางโลกและทางธรรมเราต้องทำเองให้
มีให้เป็นเสียก่อนจึงจะสอนผู้อื่นได้ ความทุกข์นั้นจะไม่มีแก่เรา เหมือนนายช่างไฟฟ้า
รู้จักเปิดปิดไฟ เป็นประโยชน์แก่คนทั้งหลายได้รับแสงสว่างนั้นได้ ผู้ที่ทำประโยชน์ตน
ได้แล้วทำประโยชน์ผู้อื่นก็ฉันทัน มีตัวอย่างพระ สัมพุทธเจ้าทำตัวของท่านได้แล้ว

ทับถมตนเองทางดีทางชั่ว ดีก็ชอบใจ ชั่วก็ไม่ชอบใจ เรียกว่าแตกสามัคคี ศีลก็ตั้ง
ไม่ได้ เพราะศีลขาดสมาธิ ความมั่นใจก็ไม่มี ปัญญาความรอบรู้ก็ไม่มี จะหาความสุขมา
จากไหน เราเป็น โมหะไปทั้งหมด หลงไม่รู้จริงตามลักษณะของธาตุที่แข็งเป็นดินที่เหลว
เป็นน้ำธาตุที่ร้อนอบอวนเป็นธาตุไฟ ธาตุที่พัดไปมาทั่วสรรพางค์กายลมหายใจ เข้า-ออก
เป็นธาตุลม ที่มีอยู่ในกายและภายนอกมิให้เห็นอยู่เสมอ ไม่เคยหลงไปตามที่ดีหรือชั่ว
ควรใช้ปัญญาพิจารณาเสมอ เห็นตามเป็นจริงทั้งภายในและภายนอก เดิน ยืน นั่ง นอน
พิจารณาทุกอิริยาบถทั้ง ๔ อย่าให้ขาด ตลอดถึงปัจจัยทั้ง ๔ ทุกสิ่งทุกประการ ไม่ว่าจะสัตว์
บุคคลล้วนแต่เป็นธาตุ

ผู้ปฏิบัติควรพิจารณาเนื่อง ๆ ตนได้ทำมาแล้วสมถกัมมัฏฐานภาวนาเป็น
ประโยชน์ส่วนตัว ผู้ที่เข้าใจใช้กำจัดกิเลสทั้ง ๖ ได้ ไม่ต้องเลือกว่าสูตรไหนบทไหน ทำ
ให้จิตไม่เสรำหมองใช้ได้ทั้งนั้น ได้กระทำมาอย่างนี้จึงได้เห็นว่า คำสอนของ
พระพุทธเจ้านี้จริง ๆ อยู่ทุกเมื่อที่ใจของเรา จึงมีสติมั่นคง ตั้งมั่นสัมปชัญญะความรู้ตัว
นี้ถึงกาย เวทนา จิต ธรรม มีอยู่ที่เรา ไม่ต้องไปถามผู้อื่น ผู้ปฏิบัติต้องมีสติเพ่งบริกรรม
อยู่ที่เราเสมอ เดิน ยืน นอน นั่งทุกลมหายใจเข้า-ออก ทำเหตุอย่างนี้ติดต่อมาถึง ๔
พรรษา ถึงได้รู้แจ้งชัดในศีล สมาธิ ปัญญาว่า มีอยู่ที่เราทุกเมื่อ ผู้ปฏิบัติทำเหตุอย่างนี้ให้
ติดต่อกันแล้วจะได้รับผลเหมือนกัน

พวกโศดาโลกุตระนี้ทำงานได้มากกว่าใคร ทำงานเท่าไรก็ไม่เก้อไม่เงิน อนาคต โลกุตระทำงานได้มาก เข้าบ้านเข้าวังได้ แต่ไม่ยอมมีคู่ไหน กายโศต จิตโศต โศตจากสังโยชน์ ๕ นี้เองละ กายฉนเป็นธรรม จิตฉนเป็นธรรม จะเป็นธรรมได้ขึ้นอริยมรรคขั้นที่ ๓ อริยผลขั้นที่ ๓ โลกุตตรธรรมท่านสบายอย่างนั้น พระโศดาท่านทำงานหนักเหนื่อยแก่กายขั้น ๕ ของกิเลส มันเกิดเป็นทุกข์ตายเป็นทุกข์อยู่แล้ว เป็นตัวอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาทายอยู่แล้ว

คนไทยนี่อะไร ๆ ไม่เสียดายหรอก ในโลกนี้ให้หมดนะ อามิสนะ! แต่มีข้อแม้ว่า... “ฟ้าดินนะ ! ใครแตะไม่ได้นะ เอาตายเชียวนะ!” จะไปนิพพานจะเอาตัวไปด้วย...ปิดโธ! เขาไปนิพพานเขาเอาตัวเอาเมียไปที่ไหนกัน เขาเอาธรรมะไปต่างหากละ!

มนุษย์ที่อุ้มท้อง ๑๐ เดือนคลอดแล้วคลอดอีก ถ่ายแล้วถ่ายอีกไม่รู้จักเจ็บไม่รู้จักจำ เจ็บแล้วไม่จำอย่าให้ใจหลงมกไปตามมหะความไม่รู้จริง ทำสติให้มันสัมปชัญญะ ความรู้ตัว ความสามัคคีจึงตั้งมั่นถาวร อภัยทานถึงนิพพานได้ จิตมีทาน ศีล ภาวนาไปได้เร็ว ทานภายใน อภัยทาน ธรรมทาน ทานภายในสูงสุดกว่าทานภายนอก ทายาเสียก่อนยากันตายนะ หายใจช่วยนะ รักษาแต่คนเป็นนะ คนตายรักษาไม่ขึ้นหรอก

ขอถามว่า “เมื่อไรหลวงพ่จะตายละ ?”

“ตายเมื่อไรบอกเมื่อนั้น...” เกิด แก่ เจ็บ ตายเป็นเรื่องของกายไม่ใช่เรื่องของจิต จิตไม่ได้ขี้ไม่ได้เขี้ยว ไม่ได้กินไม่ได้เงินไม่ได้ตาย เจ็บปวด สุข ทุกข์เป็นเรื่องของกาย จิตไม่ได้เจ็บไม่ได้ทุกข์ด้วย หนั่งไม่มีเจ้าของ ตา หู จมูกกว้างเปล่าไม่มีเชื้อกิเลสมาอาศัยนี้ เกิดแล้วตาย ตายแล้วเกิด ไม่รู้จัดเข็ด คนที่ทำงาน มันยึดงาน มันไม่ว่างจากราคะ โทสะ โมหะ

ชาวโลกมันไม่รู้เรื่องหรอก ทำเพื่อจะเอาการเอางานเอากำไร คิดเอากำไรอยู่นั้น ละซี ทางโลกุตระเสียสละหมด รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส กามารมณ์เสียสละหมดไม่ได้ไว้ใจไม่ได้สังขารนะ! มันเปลี่ยนแปลงนะ พระอรหันต์ไม่ประมาทอยู่แล้ว ไม่มีกิเลสอยู่แล้ว

ถ้าดับทุกข์ที่ใจเป็นกันก็ไม่ต้องมีโศกะ ปรีทวะ อุบายะ พิริพิไรราพันทางใจ ไม่อึดอัน ต้นใจมาวัดด้วยวิชชาที่ฉลาดสว่างไสว กลับไปบ้านไปสร้างอวิชชาขึ้น มันก็มีคไปอีก ตลกคะนองไปอีก เขาตีเราตีกว่าเราไปตีเขา เขาว่าเรา ตีกว่าเราไปว่าเขา เขามาเรา

ดีกว่าฆ่าตัวเองตาย ต้องเสียสละอายตนะ ธรรมะของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่ธรรมะของเรา ธรรมะของเรจะมีอะไร? สอนเขาไปแล้ว เขาไม่เอา จะไปทำอย่างไรได้พระธรรมสอน ได้เฉพาะผู้ที่เขาจะเอาตะหากเล่า คนไม่เอา สอนเขาได้หรือ? แต่ก่อนเราไม่รู้จึงถือเอารูป มาเป็นตน เอาตนไปเป็นรูปว่า เราดีเราชั่ว ว่าเราทำได้ ว่าเราเป็นผู้วิเศษ ว่าเราเป็น ผู้พัน สักกายทฐิก็ยังมีอยู่นั่นเอง

มาวัดก็เป็น โสดาเต็มวัดเต็มโบสถ์เต็มศาลา พอออกจากวัดไปก็เป็นบ้านกูของกู หมด เอ่อ! โสดาหายหมด วิ่งมาวัดหมด โสดาเฉพาะมาอยู่วัดคืนเดียววันเดียวกลับไป บ้านเป็นคนหมด เป็นคนอยู่ต้องมีงานไม่รู้จักจบ เป็นกรรมแล้วหมดไป กิเลสหมดไป หมดไปจากราคะ โทสะ โมหะ หมดไป อริยมรรค ๔ อริยผล ๔ ก็บริสุทธิ์ไป หมดสงสัย หมดเกิด หมดตาย ถ้ายังวนเวียนอยู่นั้นแหละ บุคคลทุกประเภทถ้าหันเข้ามาหาพุทธคุณ ภายใน ธรรมคุณภายใน สังฆคุณภายใน ถึงไม่หมดไม่สิ้นก็เบาบาง เพราะตัวจริงมัน แสดงเล่นกับมโน แล้วมันก็ฉายออกมาทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ชั้นพระธรรมนี้ไม่ใช่ สัตว์ ไม่ใช่ตน สัตว์โลกทั้งหลายมีเกิดแล้วต้องตาย ตายแล้วต้องเกิด เกิดไม่แล้วสักที อดีตของเราทุกคนนะ บางคนจะจำได้หรือไม่ก็ตามใจ

ถ้าเลิกกะนองกาย วาจา ใจเสียแล้ว มันก็พ้นจากโลกีย์ โลกุตระท่านสงบนี้ กาย สงบ วาจาสงบ ใจก็สงบแล้วเข้าใจโลกุตระได้ง่าย

หนุ่มคนใดไม่อยากมีลูกก็อย่าไปแต่งงาน สาวคนไหนไม่อยากมีลูกไม่อยากอุ้ม ท้อง ๑๐ เดือน ก็อย่าไปแต่งงานเข้านะ แต่งงานเข้าไม่ได้นะ เมื่อไปก่อเหตุ ผลมันก็ต้อง โศก ๑๐ เดือน นั้นแหละ! ผลของการแต่งงานละ อย่าไปทำเหตุเข้านะ

สมาธินำความมั่นใจมาให้ ปัญญานำความตรัสรู้มาให้ พระนิพพานไม่มีความเกิด ความดับ จะว่านิพพานไม่มีอย่างไร ขอให้เจริญด้วยอริยมรรค ๔ อริยผล ๔ ตลอดถึงสิ้น ไปแห่งความเกิดตาย ให้มีแต่บุญกุศลรักษาตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เข้าสู่ในแดนโลกุตตร ธรรมให้เจริญในมรรค ๔ โดยสมบูรณ์ อย่าได้มีความเกิดความตายติดตามไป เพราะว่า อเนกชาติเราก็ได้ผ่านมาแล้ว

คนมันชอบดูทุกอย่าง อะไร ๆ มันก็จะดู แต่ไม่ชอบดูตัวเอง ลูกไปก็ไม่ดูดู ดูด นั่งทับหนังตัวเองก็ไม่ดู พอจะดูตัวเองก็ต้องส่องกระจกดู มีแต่ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศธาตุ ทำงานกันเท่านั้น มีสัตว์มีคนที่ไหน เล่า? นิโรธมันไม่มีสัตว์มีคนนิ ไม่ใช่ของเราของเขา

นิ ไม่ใช่ชาติ ขรา พยาธิ มรณะอะไรนะ มันหมดไปสิ้นไปหมดอาสวะสิ้นหมด จิตสังขาร
ก็มาจากสัญญา กับ เวทนา เป็นตัวเป็นตนไม่ได้ เพราะมีเกิดดับอยู่ในตัวของกายสังขาร วจี
สังขาร จิตสังขารเอง ความเกิดดับมีอยู่ตามผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ดับ ไต ใส่ ฟุง นามรูป
มันก็เกิดดับเหมือนลมหายใจนี้แหละ หายใจเข้าก็เกิดดับ หายใจออกก็เกิดดับ ถ้าไปนับ
อยู่ลมสั้นลมยาว ลมหายาบ ลมละเอียด นั่นแหละถูกปรุงแล้ว ฟุ้งไปหมดนั่นแหละ ธรรมะ
มันอยู่ที่เข้าใจแจ่มแจ้ง มันอยู่ที่เอาชนะกิเลสได้รู้ถึง วิมุตติล่วงรู้ถึงอริยสัจ ๔ คือ มรรค ๔
ผล ๔ นิโรธ นิพพานหนึ่ง โน้น! มีแต่ธาตุสี่ประชุมกันเป็นรูปสมมุติว่าหญิงชาย

หลงไปไม่รู้จริงจึงแตกสามัคคีนำมาซึ่งความทุกข์ อยู่กับปัจจุบันก็ไม่มีตัวตน มี
แต่ธรรมะไม่ใช่ตัวกิเลส รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ ไม่ยินดียินร้ายรู้เห็น
เป็นกลางอยู่เสมอ อยู่กับศีลไม่ตาย สมาธิไม่ตาย ปัญญาไม่ตาย ศีล สมาธิ ปัญญาถึง
เมื่อไรก็ไม่ตายเมื่อนั้น เพราะฉะนั้นขออนุโมทนาด้วยนะ

คนเรานี้บวชพระมานาน ได้ฟังเทศน์มานาน ภาวนาก็ได้กระทำมานานแต่ทำไม
จึงไม่ หายหลง ก็เพราะว่าธรรมะไม่เล่นเข้าไปถึงจิต มันไปติดปะทะอยู่แค่กายมันจึงเน้น
ซ้ำ ทุกอย่างมันรู้มันเห็นแต่มันไม่ยึดมันถือมัน เพราะขันธ ๕ มันหมดแล้ว มันเหลือแค่
ธาตุ ๔ เท่านั้นเอง ขันที่สิ้นอาสวะเร็วหน่อย ก็เกียจก็ถูกพญามารตามเล่นงานเอา เขา
ตามมาหลายชาติแล้ว ไม่สิ้นอาสวะเขาก็ไม่เลิกตาม เข้าป่าก็ให้เข้าป่าไปเป็นปัญญา เข้า
ป่าไปโง่ ๆ ก็ถูกดักไม่ใช่ชุกดัก

ศีลบริสุทธฺ์ที่จิต สมาธิตั้งมั่นที่จิต ปัญญาตรัสรู้ที่จิต สัตว์เป็น โลกเกิดตาย เกิดตาย
เป็นสัตว์โลกไปอยู่กับศีลกับธรรมแล้วไม่เกิดไม่ตาย เกิดดับก็ไม่มีความกำหนด ไม่เกิด
ไม่ดับก็ไม่มีความกำหนดนี้ จึงว่าวิราชธรรม พอกายสังขารสงบแล้ว ฟ่ำผ่าไม่สะเทือนใน
ระหว่าง ๗ วัน ไม่ถึงจิต ๗ วัน ไม่ออกมารับผัสสะตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

พระโสดาณะพ้นโลกีย์ไป สกิทาคาพ้นจากโลกีย์ อนาคาก็ยังสังโยชน์ ๕ เบื้องบน
สังโยชน์ ๕ เบื้องต่ำ ตัดได้หมด ให้รู้อย่างนั้น ถ้าไม่รู้อย่างนั้นจะบวชทำไมบวชโง่ ๆ จัง
ๆ บวชทำไมละเกะกะบ้านเมืองเขา บวชแล้วฉลาดซึจะเข้าโสดา สกิทาคา อนาคา

แม้แต่ทำกรงานอยู่ในเรื่องกิเลส นั่นแหละ อุปาทานเขายังไม่ขาด เทศน์ไปก็ติด
กิเลสไปติดสังโยชน์ไป อาสวะดับหมดแล้วเทศน์อยู่ ๔๕ พรรษา ไม่มีอวิชาสวะ ไม่มี
อวิชาสังโยชน์ ไม่มีอวิชานุสัย เป็นกิริยาเทศน์ต่างหากละ อธิปัญญาเป็นผู้ตรัสรู้ ด้วย

ว่าศีลกับสมาธินี้ย่อมมีอยู่ด้วยกันที่จิตเดียว ด้วยอำนาจกายนี้และจิตนี้ ให้ทรงไว้ซึ่งศีล ซึ่งสมาธิ ซึ่งปัญญา...ทั้งหลาย ศีล สมาธิ ปัญญาที่แหละ จึงรักษาตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจของชาวพุทธ

คนดีต้องหนีบ้ำชิ บ้ำกับบ้ำก็ไปต่อยกันสิ สนามมวยต่อยกันไม่รู้จักเจ็บรู้จักตาย สนามม้า ก็เหมือนกัน สร้างเสร็จหมดเงินตั้งแสนตั้งล้าน มีทุนเท่าไรไปทุ่มเทในสนามม้าหมด เราบอกมันตรง ๆ ไม่เชื่อหรือก ไปสนามบ๋อย ๆ ระวังม้าเตะนะ ถูขาคนนะ กระเป๋าขาดนะ เงินหมดเลยเหลือแค่ร่างกาย

อุบาทก อุบาทิกาที่ดีเขาฟันไปแล้ว ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายแล้ว กิเลสกรรมวิบากมันไม่หมดหรือก มั่วเวียนเกิดเวียนตายอยู่นั้นแหละ มันต้องตัดอาสวะ ๔ อุปาทาน ๔ สังโยชน์ ๑๐ อนุสัย ๗ หมดแล้ว ไม่มีที่เกิดที่ตายแล้วหมด

จิตนี้มันไม่มีเนื้อหนังนี้ มันนามธรรมล้วน คนมีเวทนา ธรรมะมันมีเวทนาเมื่อไหร่ล่ะ มีจีมีเยี่ยวเมื่อไหร่ล่ะ จีมันก็อยู่กับกายเนื้อนี้ต่างหากล่ะ นามธรรมไม่มีจีมีเยี่ยว จิตไม่มีจีมีเยี่ยว สวัสดิ์ปีใหม่ ให้เลิกเกิดเลิกตาย ถ้าไม่พ้นเกิดตายก็เป็นสัตว์ะ เวียนว่ายตายเกิดทั้งในรูปพรหม อรูปพรหม ก็ไม่พ้นเกิดพ้นตาย มีอย่างเดียวกับที่พ้นเกิดพ้นตาย คือเข้านิโรธะสู่พระนิพพาน

จะเอากิเลสที่นอนเนื่องมานาน ไปฆ่าเสีย ย่อมเป็นทุกข์ลำบากมาก การปฏิบัติธรรมจึงเป็นการยากลำบาก เพราะไม่มีการตามใจกิเลส จึงลำบากในขณะที่ปฏิบัติมาอยู่วัดวัดไม่ใช่ของเรา ของเรามีเพียงหนังห่อร่างอยู่เท่านั้น นั่นแหละของเรา ชีวิตอยู่ได้เพราะสัตว์ตีบเนื่องดิน น้ำ ลม ไฟพอดี

ทาน ศีล ภาวนา ตัวตรัสรู้ วันพระมีอยู่ในตัวของเราทุกวัน ตัวของเราอยู่กับพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ อย่าให้เลยไปจะดีแตก สวดมนต์ ถ้าไม่รู้แก่นของทาน ศีล ภาวนาก็ไม่รู้ธรรมจิต ที่ยังไปโน่นมานี่ที่จริงมันไม่ได้ไปหรอก มันอัดฟิล์มมาเท่านั้น นึกภาพอะไรก็อัดมา คือ อัดไว้กับธรรมารมณ์ ไม่มีที่เกิด ที่แก่ ที่เจ็บ ที่ตาย พ้นจากเกิด แก่ เจ็บ ตายนั่นแหละ เป็นตัวพุทธศาสนา เป็นตัวพุทธศาสนา ธรรมศาสนา สังฆศาสนาเป็นแบบนี้ เป็นความไม่ตาย เป็นความไม่เกิด เราจะถอยหลังดูตัวเอง เราผ่านมาแล้ว ๕,๐๐๐ ปี ไม่รู้จักจบ

อะนาถา จะ กัมมันตา เกิดแล้วไม่แล้ว ตายแล้วไม่แล้ว นัตถิ เม สาระณัง อัญญัง ที่พึ่งอย่างอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งของข้าพเจ้า แน่ หรือยัง? อย่าโกหกตัวเองว่าถึงแล้ว คนในโลกนะ มันไม่แน่มั่นนอน เอาพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง พระธรรมเป็นที่พึ่ง พระสงฆ์เป็นที่พึ่งสาระณัง กัจฉามิ ถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ได้ ๓ วาระ แล้ไปไหว้ต้นไม้ ไหว้ภูเขา ไหว้ผีสาว ไปถูกอะไรละ

เราเป็นคนงานของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ทำงานตามหน้าที่ในนามในรูปนี้ โลกุตตรธรรมก็อยู่ในนี้ พระปัจเจกพุทธก็อยู่ในนี้ สัพพัญญูพุทธะก็อยู่ในนี้ สาวกพระพุทธก็อยู่ในนี้ ภิกษุ-ภิกษุณีอยู่ในนี้เอง ไปทำภายนอก ใครจะเป็นละ เมื่อสติตั้งมั่นตั้งอยู่ไม่เศร้าหมองก็ปราศจากทางจิตทางชั่ว ผู้ปฏิบัติรู้ทำอารมณ์ดี ชั่วเป็นกลางทางภายในและภายนอกก็ไม่หลงไม่ตามทางดีเลทางชั่ว

ศีลของเราที่ดีเรียบร้อยถ้ายังไม่ตรัสรู้เพียงใดจะทิ้งวิริยะบารมีไม่ได้ เจริญชวนชาวพุทธ ทั้งหลายให้เจริญวิริยะให้มาก เราพาตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เข้าสู่บารมี ทสบารมี ทสอุปบารมี ทสปรหมัตถบารมีให้เต็มรอบเพียงใด เราก็จะได้พ้นภัยเกิดตายนั้นเอง การเกิดเป็นทุกข์ เราอย่าได้ถึงที่เกิดเลย การตายเป็นทุกข์เราอย่าได้ถึงที่ตายเลย ขอให้ถึงธรรมะของพระผู้มีพระภาคเจ้า อย่าให้มีความหลงความลืมให้มีความกำหนดดี ๆ ในระหว่างเราเกิดมายุคนี้ เราพบคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า จูงจิตใจเราให้เข้าสู่พระนิพพานได้ทุกเมื่อทุกเวลา เว้นไว้แต่เราหลงไปลืมนั่นเอง ที่หลงไปแล้วลืมนั่นเอง เอาคืนไม่ได้ เราต้องทำตัวตนยังไม่ตายยังมีอยู่ มีอยู่ในตา ในหู ในจมูก ในลิ้น ในกาย ในใจนั่นเอง

นิพพานสมบัติมีอะไรละ ไม่มีนามรูป มันจะไปโกรธกันได้อย่างไร กิเลสไม่มีอวิชาไม่รู้ อุปาทานไม่มีมันข้ามไปหมดแล้ว นิพพานสมบัติมันไม่มีวิบัติอริยมรรค ๓ อริยมผล ๓ เขาไม่แต่งงานแล้ว เขาไม่เกิดในท้องสัตว์ สัตว์มาเกิดกับเขาไม่ได้แล้ว

ศีล โลภี สมာธิ โลภียังตัดไม่ได้ ปัญญา โลภียังไปไม่รอด จะไปนิพพาน จะหาบเอาเงินเอาทอง ไปด้วยจะได้อย่างไร สละหมดแล้วจึงจะไปได้ มโนกรรมมันรับได้ทั้งโลกียธรรม โลกุตตรธรรม มันมีจิตใจวิญญูณทำงานติดต่อกัน เราจะเรียนก็เรียน เวลาลมหายใจกำลังทำงานพัฒนาชีวิตอยู่ เราจะปฏิบัติก็เอาพร้อมในชีวิตนี้รู้ไม่รู้ให้ได้ปฏิบัติปฏิบัติ เป็นทุนไว้ก่อนนะ ปฏิบัติธรรมมันจำกัดมันเฉพาะตัวกิเลสดับเมื่อไรมันก็รู้เมื่อนั้น

คูจิตมันทำงานเราจะมัวเพิกเฉยอยู่ไม่ได้จึงไม่เพิกเฉยอยู่ตามอารมณ์ทั้ง ๖ นำมาซึ่งจิตเศร้าหมอง ไม่ลุ่มหลงละช้า ทำดีให้พ้นจากอารมณ์ที่ ทำให้ศรัทธาอยู่เสมอ เชื่อกกรรมเชื่อผล ผู้ปฏิบัติรู้เท่าอารมณ์ จึงได้ศรัทธาวิริยะ

การปฏิบัติค้นหาพระสัทธรรมนั้น ต้องมีปัญหาเสียก่อน จึงจะรักษาสติให้เกิดขึ้นได้แล้วจึงจะเกิดสมาธิตั้งขึ้น เข้าถึงความสงบแห่งใจ จะเกิดมีปัญหาที่เกิดขึ้นเพราะสมาธิอบรมแรก ๆ ก็ไม่ค่อยช้านัก ไม่ค่อยแหลมมัน มันไม่ทันสังขารและผัสสะ จะค่อย ๆ ดีขึ้น คมขึ้น จนกระทั่งเป็นปัญหาที่รู้ทัน ผัสสะและประหารกิเลสลงได้ที่จิตนั้นเองกายก็ว่าง จิตก็ว่าง ภายนอกภายในนี้มีจริง วัฏฏะทุกข์ อวิชชาตามไม่ทัน กิเลสหมด ชั้น ๕ ก็ว่าง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ให้มีแต่ธรรมะของพระผู้มีพระภาคเจ้า ให้รู้อรियมรรค ๔ อริยมผล ๔ โดย ฉับพลัน ขออย่าได้มีความเวียนวายตายเกิด ให้เสวยแต่โลกุตตรธรรมโดยไม่เกิดไม่ตาย เมื่อไม่มีเกิดก็ไม่ทุกข์นั่นเอง เมื่อไม่มีตายก็ไม่ทุกข์นั่นเอง ขอให้สวัสดีในธรรมะพระผู้มีพระภาคเจ้าโดยสวัสดิ์

เราเกิดขึ้นมาก็คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ มาสมทบกันให้เป็นอุปกรณ์ของเรา ใช้เป็นมรรคเป็นผลให้ได้ ให้เป็นมนุษยธรรม เทวธรรม พรหมธรรม โลกุตตรธรรม หลงไปเกิดว่าเป็นเรา เราไม่ได้เกิด ก็ว่าเราเกิด เราไม่ได้ตาย ก็ว่าเราตาย ธรรมะไม่ตาย มันสัตว์ตาย สัตว์เกิดตายต่างหาก ธรรมะ ไม่เกิด ธรรมะไม่ตาย

ร่างกายมันแก่ ธรรมะไม่แก่ ร่างกายมันเหนื่อย ธรรมะไม่เหนื่อย ธรรมะยังอยู่อย่างเก่า ธรรมะยังธรรมชาติอยู่มันแก่ที่ไหน มันไม่เกิดไม่ตาย มันจะแก่ได้อย่างไร ธรรมะมันธรรมชาติ มันไม่ใช่เนื้อหนัง ไม่ใช่สัตว์คน ไม่ใช่ต้นไม้ภูเขา พันนามพันรูปไปแล้ว มันเป็นธรรมะได้ ธรรมะมาจากไหนก็มาจากธรรมะนะซี มาจากมนุษยธรรม เทวธรรม พรหมธรรม มาจากอรियมรรค ๔ อริยมผล ๔ อย่างเสียดายอวิชชาเลย มันเป็นต้นเหตุแห่งทุกข์ อย่าไปถือว่าเป็นตัวเป็นตนเป็นสัตว์มันทุกข์

เรียนอะไรเรียนได้ เรียนวาง โลกมุล ๘ โมหมุล ๒ โทสมุล ๒ มันยาก หมด อวิชชาทั้งหมดโทษ มีแต่ธรรมะนำไป สัตว์ที่เกิดตายก็เพราะหาบทุกข์สมุทัยไปด้วย เรียนมาแต่อดีตชาติ ร้อยล้าน พันล้านชาติก็ไม่พ้นอวิชชา ตรัสรู้ทันทีก็จะพ้นอวิชชา พ้นแล้วก็ง่ายยังไม่พ้นก็ยาก ไม่ว่าจะบรรพชิตฤหัสถ์ก็ตามอาจพ้นทุกข์ด้วยกัน ต่างกันก็แต่จะช้าหรือเร็ว ทำกาย วาจา ใจอย่างนี้ ไม่ต้องไปถามคนอื่น บริสุทธ์หรือไม่บริสุทธ์รู้ได้จำเพาะ

คน อานิสงส์ก็จะเกิดมีแก่เราทุกเมื่อ พ้นจากทุกข์ทั้งปวง อานิสงส์ใหญ่ไพศาลหาที่
ประมาณบ่มีได้ ข้อปฏิบัติทำให้ถึงโลกุตตรธรรมที่ไม่แปรผันไปตามเหตุปัจจัย นิโรธมี
อยู่ทุกวัน ภายใน ๖ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มันไม่มีไปเกิดแล้ว ภายนอก ๖ รูป เสียง กลิ่น
รส สัมผัส ก็ไม่มาเกิดแล้ว มันเป็นนิโรธทั้งนั้นแหละ

กายเดียวจิตเดียวนี้ไปหาที่อื่นไม่เห็นหรือ นิพพานอยู่ตรงไม่เกิด ไม่ตายนั้น
แหละ หน้านิพพานเป็นอย่างไรหน้าไม่มีอวิชา อวิชาไม่มี เป็นหน้านิพพาน หู นั้น
แหละไม่มีอวิชา ตาไม่มีอวิชา จมูกไม่มีอวิชา ปากไม่มีอวิชา ลิ้นไม่มีอวิชา มีแต่
วิชานั้นแหละ หน้าเหมือนหน้าอวิชา ตาเหมือนตาอวิชา จมูก หู เป็นอวิชาทั้งหมด นั้น
แหละนิพพานเป็นอย่างนั้น เหมือนของคนผู้ถาม นั้นแหละ...เหมือนของคนผู้ฟังนั้น
แหละ...เหมือนของคนผู้ตอบนั้นแหละ

นิพพานเป็นอย่างนั้น หน้าตาเป็นอย่างนั้นนะ อวิชามาอยู่ในตาในหูเขาไม่ได้
พวกมีศีลธรรมปกครองง่าย พวกไม่มีศีลธรรมทะเลาะกันวันยังค่ำนั้นละ ไม่ว่าประเทศ
ไหน ธรรมะไม่เอา จะเอารูปตายเอากระดูกบ้าง เอ๊ะ! แปลกนะ เออ! ไม่เหมือนพระอริย
เจ้าเอาธรรมะ ในโลกนี้เขาจะเอาวัตถุ เขามีได้เอาธรรมะนะ เขาจะเอาอัฐิ เอากระดูก จะ
เอาใส่หีบไปไว้ รูปตายพูดไม่ได้ จะเอาไปทำไมกัน รูปเป็น ๆ ไม่เอา เป็นยังงั้นแหละ
ไม่ใช่เป็นมาน้อยนี้ ๕,๐๐๐ ปี เขาเป็นอย่างนั้นแหละ เขาจะเอาอย่างนั้นอย่างนี้จะเอาทาง
กิเลสตาม วัตถุตาม

ทางศาสนา กิเลสตามก็ให้ละ วัตถุตามก็ให้ละ ละแล้วจึงจะเป็นอริยมรรค ๔ อริ
ยผล ๔ ได้ ละได้ก็ถึงนิโรธธรรม นิพพานธรรม นิพพานสมบัติ คนเกิดก็ไม่เอาไป คน
ตายก็ไม่เอาไป กระดูกก็ไม่เอาไป หนังกี่ไม่เอาไป คือให้โลกหมด มันจะไปติดรูป เสียง
กลิ่น รส โสภณูปะ ธรรมารมณฺยังงั้น ดิถภายนอก ๖ ภายใน ๖ ได้ยังงั้น ดิถไม่ได้นะ ตา หู
จมูก ลิ้น กาย ใจ ไม่ทำบาปก็เป็นบุญอยู่แล้วกาย วาจา ใจ ไม่มีบาป ขอให้ว่างจากบาป
จากอกุศลแล้ว จะได้ขึ้นสู่โดยมนุสยธรรม เทวธรรม พรหมธรรม โลกุตตรธรรมโดยเร็ว
ให้ถึงอริยมรรค ๔ อริยผล ๔ โดยสมบูรณ์แล้ว ความเกิดย่อมไม่มีแก่ผู้ไปถึงแล้ว

เมื่อมีศีลก็มีอริจิต อริจิตเป็นผู้เว้นจากบาปจากอกุศลแล้ว มันคงไม่มีบาป ไม่มี
อกุศล มีแต่บุญกุศลอย่างเดียว ผู้หญิงนะ มันมีคนหนึ่งเมื่อไร แม่ของเราทั้งโลก ยาก็เป็น
ผู้หญิง แม่ก็เป็นผู้หญิง เราไม่มาเข้าท้องพวกนี้ ใครล่ะจะมาเป็นบุพการีเรา ธรรมไม่มีแข่ง

มีขา ไม่มีขี้ ไม่มีเยี่ยว อันนี้ร่างกายต่างหากละ ก้อนดินต่างหากละ ก้อนน้ำต่างหากละ ก็เปลี่ยนแปลงตามหน้าที่มันขี น้ำก็เกิดดับ ดินก็เกิดดับอายุ ๓๒ ปี อวิชชาหนีจากเลย อวิชชาสังโยชน์ก็ไม่มาอยู่ อวิชชานุสัยก็ไม่อยู่ มันกายเดียวจิตเดียวกันทุกเข ฉะนั้น วิญญาณเห็นทุกข์ อริยมรรค ๔ อริยผล ๔ กิเลสมันเห็นสว่างแล้ว มันเลยไปนิพพาน อยู่กับธรรมพุดธรรมะต่างหากละ ไม่ใช่พุดหลอกหลวงใคร วิญญาณหมดอาสวะแล้ว ก็เป็นอันว่ากิเลสนิพพาน ชั้นชั้นนิพพานธาตุบริสุทธิ์ไม่มีอาสวะ ไม่มีโลภมูล โทสมูล โมหมูลไปอาศัยได้กิเลส ๑,๕๐๐ ตัณหา ๑๐๘ เข้าไปไม่ได้เลย หมดเกิดหมดตายก็เป็นธาตุบริสุทธิ์เหมือนกัน

เมื่อไร ได้ตรัสรู้แล้ว ดับอวิชชาปัจจัยการ ดับอวิชชาโอฆะ ดับอวิชชาสวะ ดับอวิชชาสังโยชน์ ดับอวิชชานุสัย มีแต่วิชชา ให้เจริญในมนุษยโลก สวรรคเทวโลก พรหมโลก โลกุตตรธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้า ให้มาถึงอยู่ในตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจนี้ ขอให้เจริญด้วยอำนาจแห่งปัญญาบารมีมีให้มาก ๆ

ถ้าเชื่อคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว เราจะเป็นอุบาสก-อุบาสิกา ก็เป็นอยู่ในวงศ์ของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นภิกษุ-สามเณร ก็อยู่ในวงศ์ของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระพุทธเจ้ามีพระพุทธรูป พระธรรมคุณ พระสังฆคุณมาแจก เราทุกวันนี้เรียน โลกุตตรธรรมก็เพื่อบุญกุศลนี้มารักษาตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไม่ให้ตกไปในบาปในอกุศล ให้เจริญแต่บุญกุศลอย่างเดียว ความเกิดเป็นทุกข์ก็หมดไปเอง จะว่างจากกาย วาจา ใจไปเอง ทางกายเป็นทุกข์ก็ว่างไปเอง ธรรมที่พันทุกข์ย่อมไม่มีตาย ธรรมที่ยังเวียนเกิด เวียนตาย ยังทำให้เกิดเป็นทุกข์ ตายเป็นทุกข์ นี่เป็นทุกข์อยู่ใน ๓ ภูมิ กามภูมิจิต รูปภูมิจิต อรูปภูมิจิตยังมีเกิดมีตายอยู่

เราดับเหตุของสมุทัยได้แล้ว เหตุให้เกิดทุกข์ก็ไม่มีทุกข์ดับแล้ว เหตุจะให้เกิดติดสุขทุกข์หนึ่งก็ไม่มีมีแต่ดับ เหตุได้ รับผลไม่เกิดไม่ตายนั่นเอง จับก็จับไปซิ จับแต่หนัง ไม่ได้จับตัว ตัวมี ที่ไหนละ พออริยมรรค ๔ อริยผล ๔ ทำงาน พอหมดแล้วไม่มีเจ้าของแล้ว ไปไหนก็ทับหนัง ยืนอยู่ก็ทับหนัง เดินอยู่ก็ทับหนัง นั่งอยู่ก็ทับหนัง นอนอยู่ก็ทับหนัง แหม! ทำงานมากจริง มันอุทธรณ์ไม่ไหว ถ้าปากมันมี มันอุทธรณ์ได้ จะเดินไปที่ไหนก็เอาไปด้วยหนังนี้ ยืนที่ไหนก็เอาหนังไปด้วย นั่งที่ไหนก็ทับหนัง นอนที่ไหนก็ทับ

หนัง อาน้ำ ห่มผ้า ต้มน้ำ ถ่ายมูตร ถ่ายคูด ไม่พ่นหนังสักที เลิกนั่งก็ล้มหนังทุกที ไม่พ่นหนังแต่ล้มหนังยังถามหาหนังอีกนะ

มันไม่มีสัตว์มีคณชิ ไม่มีลำเอียงรักใคร่ใคร มานะสังโยชน์มันก็ไม่มี อุทธัจจะสังโยชน์ก็ ไม่มี อวิชชาสังโยชน์ไม่มี มานะ มานานุสัย อวิชชานุสัยไม่มี มันก็เข้าเส้นมัชฌิมาได้ ไม่คิดรูปฌาน อรูปฌาน ไม่คิดนามคิดรูปแล้ว กายสงบ จิตก็สงบ มันต้องอยู่ด้วยกัน เหมือนเงากับรูปนี้มันไปด้วยกัน เมื่อกายหยุด เงามันก็หยุดไหว เมื่อกายไหว เงาก็ไหวด้วย ก็ดูที่กายกินข้าว เงาก็ทำท่ากินข้าวด้วย มันมีข้าวเมื่อไรนั่นแหละ ใจที่ดับกิเลสได้แล้ว มันต้องเป็นอย่างนั้น เหมือนเงากับรูป ไม่ได้เกี่ยวกับ พอกายอาพาธ จิตไม่อาพาธจริง ๆ ไม่หยุดเกิด มันหยุดตายไม่ได้หยุกหยุด ต้องหยุดกันหมด ตั้งแต่มนุษย์โลก สวรรคโลก พรหมโลกนะ อย่างทิ้งศรัทธา สติ ปัญญา ญาณวิชา ขอให้มาอบรมในตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจนี้ให้รู้ธรรม เห็นธรรมในธรรม ที่เกิดดับก็มี ธรรมที่ไม่เกิดไม่ดับก็มี ทั้งกรรมค้ำกรรมขาวก็มี กรรม ไม่ดำไม่ขาวก็มี ใครไปร้องให้ตามสังขารก็เป็นคนโง่ต่างหากเล่า คน โง่ร้องให้ ฉลาดไม่ร้องให้ อยากโง่ก็ร้องให้ไปซิ อยากฉลาดก็หยุดร้องให้เสียซิ

ตัดกิเลสได้ต้องเห็นอริยสัจ และมีฌานเกิด ฌานจะเกิดต้องเดินตาม โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ อริยมรรค ๔ อริยผล ๔ นิพพาน ๑ เกิดที่จิต นิโรธเกิดที่จิต พระพุทธเจ้าสร้างบารมีมา ๔ อสงไขยแสน กำไรมหากัปปี แต่เวลาตรัสรู้ใช้เวลาวันเดียว

สังขารมันตายได้ ธรรมะไม่ตาย ธรรมะของกลางนะ ไม่ใช่ของใคร โกรธมันไม่มีจะไปโกรธได้อย่างไรละ มีเกลียดก็เกลียดได้ซิ มันไม่มีจะเกลียดได้อย่างไร ของมีจึงจะโกรธได้เกลียดได้ ต้องอาศัยกิเลส ๑,๕๐๐ ตัณหา ๑๐๘ ยังมีก็ทำได้ ต้องมีเหตุมันจึงมีผล ไม่มีเจตนาทำบาปเสียแล้วจิต ไม่เศร้าหมอง จึงปราศจากทุกข์ เจตนาละเว้นทุกลมหายใจ เข้าออก ผู้ปฏิบัติจึงนุ่มไปปฏิบัติในกาย วาจา ใจของตน ธรรมของจริงก็จะบังเกิดทุกเมื่อ เป็นธรรมอันไม่ตาย ไม่แปรผัน เกิด แก่ เจ็บ ตายไม่มีในธรรม ด้วยอำนาจคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ประคิบฐานอยู่ที่ใจ สติ สมาธิ ปัญญาที่มีขึ้นที่ใจ ทุกเมื่อ

นี่แหละด้วยอำนาจความปฏิบัติศีล สมาธิ ปัญญา สรรวมศีล สมาธิ ปัญญา ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ สติ สมาธิ ปัญญา หมายความว่าประพุดิกาย วาจา ใจสุจริต ผู้ปฏิบัติพึงน้อมกาย วาจา ใจ ไปตามคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งเพศบรรพชิตและภคฤหัสถ์

ให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งปวง ด้วยอำนาจข้อปฏิบัติผู้ถึงธรรมพ้นจากทุกข์ภัยทั้งปวง ขอให้
สาธุชนทั้งปวงพ้นจากทุกข์ภัยแลเป็นสุข สมกับปณิธานความปรารถนาของตน ๆ ทุกหมู่
เหล่าทั่วหน้ากัน มีความเกษมสันต์ปราศจากภัยอันตรายทั้งปวงเทอญ

สมบัติของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นอริยมรรค ๔ อริยผล ๔ เป็นสมบัติ เมื่อเลย
อริยมรรค ๔ อริยผล ๔ เป็นผู้ที่เหนือเกิดเหนือตาย ไม่ต้องมาเป็นทุกข์ เพราะเกิดเพราะ
ตาย อยู่กับจิต เจตสิก รูป นิพพานในธรรมะของพระผู้มีพระภาคเจ้าโดยมีสุขส่วนเดียว
ขอให้มีความประเสริฐสุดอยู่ในความไม่เกิดไม่ตาย ให้สวัสดีในธรรมของพระผู้มีพระ
ภาคเจ้าเทอญ

จากหนังสือเทศนาภาษาไทย : หลวงปู่บุญดาคา ถาวโร

เจริญอายุครบ ๘ รอบ

๕ มกราคม ๒๕๓๒